

► **PRÁCE, NEBO DÍTĚ?**
Skloubit zaměstnání se starostí o malé děti je v Česku stále obtížné. Firmy ženám nevyhovějí vstříc.

Foto: iStockphoto.com

Neochotní zaměstnavatelé: čtyřicet procent matek má smůlu

Zaměstnavatelé opomíjejí skupinu lidí, jež má významný potenciál – matky malých dětí. Podle nového průzkumu se dvě pětiny žen **po mateřské dovolené** nemohou vrátit na původní pracoviště.

Nezaměstnanost je rekordně nízká a zaměstnavatelé proto stále složitěji hledají adepty k obsazení volných pozic. Jenže ani tato skutečnost nevedla k tomu, aby firmy častěji nabízejí alternativní pracovní smlouvy jako například zkrácené úvazky či flexibilní pracovní dobu. Takové možnosti by nejvíce ocenily ženy s malými dětmi, které vážně přemýšlejí nad brzkým návratem na trh práce, konstatuje nejnovější průzkum platformy Byznys pro společnost.

Celkem se průzkumu zúčastnilo 436 maminek na rodičovské dovolené a 36 významných zaměstnavatelů. Výsledky představené na odborné konferenci Matky vítány jsou zneklidivé. Řada žen má podle něj problém zapojit se zpět do pracovního procesu. Dvě pětiny uvedly, že se po rodičovském volnu do původního zaměstnání nevrátily kvůli neochotě zaměstnavatele nebo zrušení pracovního místa.

Málo jeslí a školek

„Ráda bych se vrátila do práce, ale syn je ještě příliš malý na to, abych tam trávila osm hodin denně. Bohužel, žádná alternativa mi nebyla mým původním zaměstnavatelem nabídnuta,“ uvedla jako důvod jedna z respondentek, která se účastnila

konference. Podobně mluví v průzkumu i další ženy.

„V současné situaci, kterou na lokálním trhu práce máme, představují matky pro zaměstnavatele doposud spíše nevyužívaný potenciál,“ komentuje výsledky průzkumu Pavlína Kalousová, předsedkyně organizující platformy Byznys pro společnost.

Podle experta na sociální politiku, profesora Vojtěcha Krebse z Národohospodářské fakulty VŠE v Praze, jsme se stále nevzpamatovali ze změn, které přinesl konec komunismu a nástupu tržního hospodářství. „Počátkem 90. let rezonoval ve společnosti názor, že ženy by měly své děti vychovávat doma. K tomu se přidala klesající porodnost, a tak se začaly rušit jesle, ve kterých bylo v Československu přes 60 tisíc míst. V roce 2011 to bylo jen kolem 1400. To ženám vzalo možnost svobodné volby a dostali jsme se do dnešního stavu,“ vysvětluje Krebs. To ostatně zmiňovaly i oslovené maminky.

„Jedna z nejdělsích rodičovských dovolených v Evropě spolu s žalostně nízkým počtem míst v předškolních zařízeních s sebou přináší vysoké procento nezaměstnanosti matek, které se po dlouhé odmlce vracejí na trh práce. Zde

jednoznačně platí: čím delší odmlka, tím složitější návrat. Na druhé straně bez zajištění péče o dítě v rámci jesliček a školek návrat pochopitelně možný není,“ vyjádřila své obavy jedna z respondentek v dotazníku.

Hlavně nepřerušit kontakt

Pozitivní však je, že firmy pomalu na velký význam žen s malými dětmi přicházejí. Téměř 67 procent společností v průzkumu uvedlo, že mají se ženami během rodičovské dovolené pravidelný kontakt přes e-mail, internet či telefonicky. Čtyřicet procent zaměstnavatelů nabízí ženám sezonní výpomoc, 22 procent poskytuje vzdělání a kurzy. Některé firmy také umožňují neformální setkávání na pracovišti podle časových dispozic a zájmu maminek, možnost účastnit se společenských akcí pro dospělé nebo děti. Necelých 17 procent firem ale žádným způsobem se svými zaměstnankyněmi během rodičovské dovolené nespolupracuje.

Zatuhlému českému trhu práce by pomohlo například zmírnění podmínek pro zřizování školek, spravedlivější výpočet mateřské nebo zrychlené čerpání rodičovského příspěvku. „Také firmy musejí začít uvažovat jinak. Průměrný počet zkrácených úvazků je v Evropě přibližně dvacet procent, u nás je to jen kolem pěti procent. To by se mělo změnit,“ uvedla Hana Půlllová z personální společnosti Randstad.

Vladimír Barák ■